

Program filmového festivalu

Film a dějiny 2007

„Bývali Čechové...“ (Přehlídka národních velikánů)

Sobota 18. 8.

Národní mytologie: světec nebo hrdina...

- 18:00 **Staré pověsti české** (1952, r. J. Trnka)
Jiráskovy Staré pověsti české v působivém zpracování mistra loutkového filmu Jiřího Trnky.
- 21:00 **Svatý Václav** (1930, r. J. Kolár)
*První český historický velkoilm. V titulní roli uvidíte Zdeňka Štěpánka.
Promítneme také dochované záběry z "kolaborantského" filmu
Kníže Václav (1942, r. F. Čáp)*
- 23:00* **Jan Žižka** (1955, r. O. Vávra)
*Druhý díl husitské revoluční trilogie (Jan Hus, Jan Žižka a Proti všem) se odehrává v letech 1419-1420.
V titulní roli Zdeněk Štěpánek.*

Neděle 19. 8.

Národní obrození jako horor

- 19:00 **Kytice** (2000, r. F. A. Brabec)
Filmová báseň z hororových květů Karla Jaromíra Erbena.
- 21:00 **Romaneto** (1980, r. J. Soukup)
Tajemný příběh ze staré Prahy, volně inspirovaný životem a dílem Jakuba Arbesa.
- 22:30* **A tou nocí nevidím ani jedinou hvězdu**
(2004, r. D. Knopfel)
Intimní snímek natočený podle posledních drásavých dopisů, které Božena Němcová adresovala z Litomyšle svým přátelům a dětem... (Z oficiálního textu distributora)

Pondělí 20. 8.

Ktož sú "novodobí husité"?

- 20:00 **Jak to bylo u Lipan?** (2006, r. M. Kučera)
Pokus o rekonstrukci jedné z "památných bitev našich dějin".
- 21:00 **Zborov** (1938, r. J. A. Holman - J. Slavíček)
1917: po boku ruské armády... Bitva-mýtus za 1. republiky. V hlavních rolích F. Smolík, L. Boháč, V. Šmeral a J. Plachý.
- 22:30* **Sokolovo** (1974, r. O. Vávra)
1943: po boku Rudé armády... Bitva-mýtus za komunistické éry. Nákladný film, natočený v sovětské koprodukcii, byl stažen z kin po emigraci M. Štěpánka.

Úterý 21. 8.

Hrdinové (a zrádci) protinacistického odboje

- 19:00 **Konec štábního kapitána Václava Morávka**
(2006, r. M. Kučera)
21. března 1942 zahynul při střetu s gestapem poblíž střešovické vozovny v Praze odbojář štábní kapitán Václav Morávek.
- 21:00 **Reportáž psaná na oprátce** (1961, r. J. Balík)
Julius Fučík se stal komunistickou ikonou protinacistického odboje.
- 22:30* **Atentát** (1964, r. J. Sequens)
Filmová rekonstrukce příprav a provedení atentátu na zastupujícího řííšského protektora Reinharda Heydricha.

Středa 22. 8.

Opus vlastenecký, Palacký, Smetana...

- 19.00 **Příběh první české revoluce (1848)**
(1998, r. M. Kučera).
- 21.00 **Revoluční rok 1848** (1949, r. V. Krška).
Historická kronika událostí z června roku 1848 zachycuje známé osobnosti té doby a jejich postoje k pražským revolučním událostem.
- 23:00* **Z mého života** (1955, r. V. Krška)
Životopisný film o českém národním skladateli Bedřichu Smetanovi. V hlavní roli K. Höger.

Čtvrtek 23. 8.

Světci a svědci

- 17:30 **Mistr Jan Hus** (2002, r. M. Kučera)
Dokument z cyklu Dějepis naruby. Alternativní dějiny: Husa v Kostnici neupálili...
Jeroným Pražský (2007, r. M. Kučera)
Kosmas (2007, r. M. Kučera). *Dokumnty z cyklu Světci a a svědci.*
- Soud, nebo ztráta soudnosti?** (2007, r. M. Kučera)
Spor o Vladislava Vančuru.
- 18:30 **Svědék umírajícího času** (1990, M. Luther)
Film o Janu Jesenském, osobním lékaři Rudolfa II. a rektorovi pražské univerzity, za účast na stavovském povstání popraveném v r. 1620 na Staroměstském náměstí.
- 21:00 **Člověk proti zkáze** (1989, r. Š. Skalský)
Film zachycuje životní osudy spisovatele a dramatika Karla Čapka, který neochvějně burcoval svědomí veřejnosti na obranu demokracie.
- 22:30* **V erbu lvice** (1994, r. L. Ráža)
Životní příběh Zdislavy z Lemberka (13. století). "Film ve stylu Vlácilovy Markety Lazarové"?

Pátek 24. 8.

Největší Čech? (Otec vlasti ve filmové pasti)

- 20:00 **Dvě sestry** (2006, r. M. Kučera) Eliška
Přemyslovna a Anna Přemyslovna.
- 21:00 **Slasti Otce vlasti** (1969, r. K. Steklý)
Vydařená komedie o vladařských začátcích budoucího Otce vlasti.
- 22:30* **Noc na Karlštejně** (1973, Z. Podskalský)
Slavný muzikál na motivy stejnojmenné hry J. Vrchlického s hudbou K. Svobody.
- 24:00* **Noc na Karlštejně** (1919, E. Vachek)
První filmové zpracování stejnojmenné hry J. Vrchlického.

Sobota 25. 8.

Národ nepochopených géniů

17:00 **Mezičas Albrechta z Valdštejna** (2005, r. M. Kučera)

Po odvolání z funkce generalissima začal uskutečňovat své smělé plány...

Bílá hora (2002, r. M. Kučera)

Dokument z cyklu Dějepis naruby. 1620 vyhráli evangelíci. Jan Amos pálí katolické knihy...

18:00 **Putování Jana Amose** (1983, r. O. Vávra)

Historický velkofilm a životních cestách Jana Amose Komenského (jehož myšlenky u nás nikdy nebudou zapomenuty, ani pochopeny).

21:00 **Jára Cimrman ležící, spící** (1983, r. L. Smoljak)

První filmové zpracování cimrmanovské mytologie.

22:30* **Dobrý voják Švejk** (1956, r. K. Steklý)

První část další filmové verze osudů dobrého vojáka Švejka

* Projekce filmu následuje bezprostředně po předchozím. Uvedený začátek je přibližný

V roce 2005 v soutěži Největší Čech zvolil po-moderní národ pořadí svých dosavadních velikánů. Zvítězil „otec vlasti“ Karel IV. A v první desítce nechyběl Komenský (4.), Hus (7.), ba ani „raubíř“ Žižka (5!). Tradiční panteon uctívaných osobností, od 19. století zafixovaný v obecném historickém povědomí, se tedy v zásadě opět prosadil.

Prostřednictvím hraného filmu pronikneme do mytologie velikánů českého národa. Film a mýtus jsou tu vlastně spojenými nádobami: v Největším Čechovi se zaskvěl především filmový Žižka, tedy neporazitelný vojevůdce i neomylný státník z Vávrovy husitské trilogie, vedle celé řady televizních repríz frekventované i prostřednictvím bezpočtu ukázek v nejrůznějších dokumentech. V těch polistopadových bývá přitom původní význam použitých scén někdy posunut, či dokonce převrácen. Což ovšem není případ vizualizace Husa a Žižky v jejich reklamních medailonech vytvořených právě pro soutěž NČ, kde oslavná deskripce husitské trilogie přišla znovu vhod.

Mýtus (tradice) má, jak se ukazuje, tuhý život. Totéž platí o některých filmech, které jednak z mýtů těží a jednak je upevňují. V případě husitské trilogie a dalších komunistických velkofilmů o národních velikánech se proluly staré mýty a nová ideologie. Film může svou mediální silou vytvářet i zcela nové obecné mýty. Zvláště pokud si to žádá společenská či politická poptávka.

Osvěžujícími výjimkami v poušti oslavného schematismu bývají „kacířské“ komedie a parodie na vážené osobnosti či na vážná veledíla o těchto velikánech. Naše kinematografie – potažmo "národní povaha – je z tohoto hlediska bohužel téměř úplným suchopárem (situaci dnes zachraňují některé dokumenty). Tradičně uctivý postoj k historickým osobnostem kompenzujeme alespoň díly o fiktivních „velikých Češích“ (Švejk, Cimrman).